

REMISSVAR

2016-10-18
Dnr 3.9:0526/16

Kulturdepartementet
103 33 Stockholm

Utvidgat skydd mot diskriminering i form av bristande tillgänglighet (Ds 2016:26)

(dnr Ku2016/01778/DISK)

Inledning

En enskild person med funktionsnedsättning har rätt att ställa krav på tillgänglighet inom bland annat restaurang, affärer, skola, konserter, teater, arbete och hälso- och sjukvård. Bristande tillgänglighet är när en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att en verksamhet inte vidtar skäliga tillgänglighetsåtgärder för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning.

I nuvarande lagstiftning finns det ett antal undantag i diskrimineringslagen (2008:567). Ett av undantagen är förbudet mot diskriminering i form av bristande tillgänglighet inom området varor och tjänster för företag som vid det senaste kalenderårsskiftet sysselsatte färre än tio arbetstagare. I promemorian föreslås att undantaget tas bort.

Förslaget är att den nya lagen ska gälla från 1 juli 2017.

Barnombudsmannen tillstyrker promemorians förslag.

Barnombudsmannens samlade åsikter

Barnombudsmannens årsrapport 2016 "Respekt", bygger bland annat på samtal med ca 100 barn och ungdomar med olika former av funktionsnedsättningar.

Efter våra möten med barn och unga kan vi konstatera att mer krävs om Sverige fullt ut ska leva upp till de krav som funktionshindersstrategin¹ och FN:s konvention om barnets rättigheter ställer. Med detta som bakgrund så välkomnar Barnombudsmannen förslaget om att ta bort undantaget gällande tillgänglighet för små företag.

Enligt barnkonventionens artikel 2 ska varje barn tillförsäkras alla rättigheter som anges i konventionen utan åtskillnad av något slag. Inget barn får diskrimineras. I artikel 9 i funktionsnedsättningskonventionen slås fast att samhället ska se till att personer med funktionsnedsättning har tillgång till den fysiska miljön; transporter,

¹ En strategi för genomförande av funktionshinderspolitiken 2011– 2016

information och kommunikation på samma villkor som andra. Detta för att kunna leva oberoende och fullt ut delta på alla livets områden.

I samtalen med Barnombudsmannen beskrev barn och unga olika hinder i deras omgivning. Det kan exempelvis vara besvärligt att resa kollektivt om man har en funktionsnedsättning. Barn som är döva kan inte uppfatta information som ges i högtalare om exempelvis inställda eller försenade tåg.

Barn har enligt artikel 12, 13 och 17 i barnkonventionen rätt att få information och att komma till tals i frågor som rör dem. Det är en förutsättning för att barn ska kunna vara delaktiga och påverka sin situation. Men många barn vittnar om att information som inte är anpassad kan vara svår att ta till sig. De berättar att de inte känt sig berörda av broschyrer om hur andra har upplevt sin funktionsnedsättning, utan vill hellre veta hur de kan få hjälp med sina egna problem.

Många av de barn och unga som Barnombudsmannen har träffat berättar att de är aktiva på fritiden. En del barn och unga skulle gärna vilja vara mer aktiva, men att det kan vara svårt att hitta aktiviteter som passar. Barnen berättar även om att det saknas mötesplatser och föreningar för barn och unga med funktionsnedsättning där de kan träffa andra barn med liknande förutsättningar. Flera studier visar att många barn saknar aktiviteter på fritiden eller hindras av bristen på tillgänglighet. Även i Barnombudsmannens tidigare arbeten framkom att många kommuner inte kunde erbjuda ungdomar fritidsaktiviteter och mötesplatser. Barn behöver lek och rekreation och fysiska och kulturella aktiviteter för sin utveckling och dessa ska vara utformade med hänsyn till barns förmågor och önskemål. Av artikel 23 och 31 i barnkonventionen framgår tydligt att alla barn ska ges lika möjlighet att delta i fritidsverksamhet.

Föredragande i ärendet har varit utredare Shanti Ingeström, utredare Martina Blombergsson, utredare Helena Wiklund samt jurist Ellionor Triay Strömvall.

Fredrik Malmberg
barnombudsman